

האקדמיה ללשון העברית

הוועדה למונחי תקשורת

אדר א' תשע"א, פברואר 2011

מונחי העיתונות המקוונת (במרשתת)

לפניכם רשימת מונחים בתחום העיתונות המקוונת (במרשתת) – ששקדה עליה הוועדה למונחי התקשורת של האקדמיה ללשון העברית.

העיתונות המקוונת החלה לפרוח בתחילת המאה ה-21, ובתוך עשר שנים היא כבר תופסת מקום נכבד בזמן השימוש של צרכני התקשורת, והשפעתה על הציבור בארץ ובעולם עצומה. כיוון שאין מדובר בענף נפרד לחלוטין מן העיתונות בכלל, וכיוון שבעיתונות המקוונת קיימים יסודות ורכיבים הדומים לאלו של עיתון ושל מהדורת טלוויזיה, המונחים העיתונאיים הרווחים בעיתונות המקוונת מושאלים או זהים במקרים רבים לאלו שבעיתונות המודפסת או המשודרת. כך למשל מונחים בסיסיים כמו כותרת או פתיח ותפקידים כמו עורך או כתב משמשים בעיתונות המקוונת שימוש זהה לשימושם בעיתונות המסורתית.

עם זאת לאמצעי התקשורת החדש יחסית יש גם רכיבים מיוחדים לו, למשל דרך התצוגה של החומרים והשילוב שאינו בר הפרדה בין התכנים לטכנולוגיה המציגה ומפיצה אותם. בגלל אופייה הגלובלי של הרשת מקורם של מונחים רבים בשפה האנגלית. קצב השינויים המהיר במרשתת מצריך עדכון תכופ של הלקסיקון המקצועי. ברשימה זו הובאו המונחים המרכזיים והרווחים ביותר בשימוש בקרב עיתונאים בכלי התקשורת המקוונים, מונחים שנראה כי עמדו במבחן הזמן.

הוועדה למונחי התקשורת הוקמה במהלך שנת תשס"ט (2009).

חבריה: פרופ' רפאל ניר, רוביק רוזנטל (יושבי ראש במשותף); העיתונאים בניה בן-נון, גדי להב, איזי מן, משה נגבי, דני רובינשטיין; ענר פרמינגר (קולנוען ומרצה לקולנוע); נילי עדן (יועצת לשון בערוץ 1); רותי ספירו (יועצת לשון בערוץ 2); גיל הראבן, חברת האקדמיה ללשון העברית; דורון רובינשטיין, מרכז המדור לספרות חדשה באקדמיה ללשון העברית; מרכזת הוועדה: צביה זמירי (המזכירות המדעית, האקדמיה ללשון העברית). אחרי הדיון בוועדה נדונו המונחים במשותף עם נציגי הוועדה למונחי טכנולוגיית המידע לצורך תיאום. מרבית ההערות משקפות את הדיון המשותף ואת הערות הוועדה לטכנולוגיית המידע (להלן ו' טכ"מ).

הוועדה למונחי התקשורת מבקשת מציבור אנשי המקצוע לקרוא את רשימת המונחים בעיון ולהעיר הערות על המונחים המוצעים וכן לציין מונחים חשובים חסרים.

המעוניינים לקבל את הרשימה בקובץ אלקטרוני יפנו לצביה זמירי, zviazmiri@gmail.com.

נא שלחו את ההערות למרכזת הוועדה עד חג הפורים, י"ד באדר ב' תשע"א, 20.3.2011, בדואר אלקטרוני zviazmiri@gmail.com; בפקס: לידי צביה, 02-5617065; בדואר רגיל: צביה זמירי, האקדמיה ללשון העברית, קריית האוניברסיטה, גבעת רם 91904.

מס'	מונח עברי	מונח לועזי	הערות
1.	דף בית [דף פותח של אתר במרשתת המופיע כשמקלידים את כתובת האתר]	homepage	מונחי האקדמיה : דף בית, דף פותח (תשס"ד)
2.	קשור [קישור מקוון לדף במרשתת המופיע בדף מרשתת אחר]	link	רווח גם קישורית.
3.	יומן קשת [רווח : בלוג ; אמצעי טכנולוגי המאפשר לכל אדם לפרסם במרשתת טקסט, תמונות, קטעי וידאו ושמע ללא מתווך (כגון מוציא לאור). יומן הרשת פתוח לצפייה לגולשים, ומורכב מרשומות (ע"ע) [=פוסטים]]	blog [web log]	מונחי האקדמיה : יומן קשת (תשס"ז); ו' טכ"מ מתנגדת להוספת 'בלוג'. מומלץ למצוא חלופה של מילה אחת, כגון קשתון, עתותון.
4.	קשומה [פוסט ; קטע טקסט שפורסם ביומן רשת]	post	
5.	בלוגאי [בעל יומן רשת]	blogger	הצעות נוספות : בלוגר (מלכה זמלי), קשתונאי (צביה זמירי, אם יתקבל קשתון)
6.	קתיבת יומן קשת	blogging	
7.	תנועת גולשים [נועד לכמת את סך התנועה באתר מסוים ולציין את מידת הפופולריות שלו. תנועת גולשים במרשתת מקבילה למדרוג (רייטינג) בטלוויזיה. מרכיבים חשובים בו הם מבקרים ייחודיים, בקורים, דפים נצפים ועוד]	traffic, web traffic, site traffic	
8.	מבקרים [באתר מסוים בפרק זמן מסוים] הערה : מספר המבקרים שונה ממספר הביקורים, שכן מבקר יכול לבקר באתר יותר מפעם אחת בתקופת זמן מוגדרת. מספר המבקרים אינו בהכרח מספר הגולשים באתר בשל שיטות הספירה השונות, המבוססות על אמצעים טכנולוגיים כמו כתובת IP או לוג-אין, ולא על זיהוי פיזי של אדם	unique users, visitors	
9.	בקורים [באתר מסוים בפרק זמן מסוים, כולל ביקורים של אותו מבקר] הערה : מספר הביקורים שונה ממספר המבקרים, שכן כל מבקר יכול לבקר באתר יותר מפעם אחת בתקופת זמן מוגדרת. מספר הביקורים בהכרח שווה או גדול למספר המבקרים.	visits, sessions	
10.	דפים נצפים [מספר הדפים שנצפו באתר]	page views	

		מסוים ביחידת מדידה נבחרת : ביקור, יום שבוע וכיו"ב) הערה : כל ביקור באתר מורכב מצפייה בכמה דפים נצפים. לכן מספר הדפים הנצפים לעולם שווה למספר הביקורים באותו אתר באותו פרק זמן או גדול ממנו.	
	first scroll	11. גְלִילָה רְאשׁוֹנָה [החלק העליון בדף מרשתת, המופיע ראשון על מצג המחשב, בעוד חלקים אחרים בדף יופיעו רק לאחר שהגולש יגלול אותו למטה ; לחלק זה חשיבות מכרעת, כי הוא בעל החשיפה הגדולה ביותר בדף]	
	scroll [v.]	12. גָּלַל [גרם לדף במרשתת לנוע למעלה או למטה על צג המחשב על ידי פס גלילה או על ידי גלגל מיוחד בעכבר המחשב]	
	SEO, search engine optimization	13. מְטוֹב (לְמַנוּעֵי חֲפוּשׁ) [התאמת דף מרשתת או אתר כך שייסרק בצורה הטובה ביותר על ידי מנועי החיפוש, ויופיע במקום גבוה בתוצאות החיפוש לגולש]	
	SEM, search engine marketing	14. שְׂוִיָּק לְמַנוּעֵי חֲפוּשׁ [ביצוע פעולות כדי לגרום לאתר, לשירות או למוצר לרכוש קהל דרך שימוש במנועי החיפוש]	
	viral (marketing)	15. שְׂוִיָּק פְּלִי"א (מְפָה לְאִיֵן) [תוכן או תכנה המופצים מאדם לאדם ולא דרך מקור אחד הפונה למספר רב של אנשים]	
	social network	16. רְשֵׁת חֶבְרָתִית [אתר או שירות שגולשים יכולים לפתוח בו כרטיס אישי, להעלות תכנים ולתקשר עם גולשים אחרים ; התוכן באתר מיוצר על ידי הגולשים ולא על ידי מערכת]	
	talkback, comment	17. תְּגוּבָּית [תגובה שגולש כותב ומקושרת לתוכן מטעם כלי תקשורת ובדרך כלל מתייחסות אליו]	
	RSS, real simple syndication	18. רְסָס, רְסָס מִידָע [אמצעי טכנולוגי המאפשר לתוכן מסוים להופיע בפורמטים ובמקומות שונים ובכך לסייע בהפצת התוכן]	
אושר במליאת האקדמיה שיי"ח (תש"ע)	widget	19. יְשׂוּמוֹן [יישום המציג תכנים או שירותים של אתר מסוים באתר או	

		בשירות אחר]	
	embedding	שְבוּץ (שילוב בדף HTML של אתר אחד תוכן או שירות מאתר אחר על ידי הוספת קוד המוצג לכול. דוגמה: הוספת נגן של אתר יוטיוב והצגתו באתרים אחרים [20.
	electronic mail, e-mail, mail	דֵאָר אֶלֶקְטְרוֹנִי, דוא"ל [שירות המאפשר למשתמשים לקבל ולשלוח הודעות ומכתבים דרך מכשירים אלקטרוניים כמו מחשב וטלפון נייד]	21.
	electronic mail, e-mail, mail	מְכַתֵּב אֶלֶקְטְרוֹנִי [מכתב שנשלח בדואר האלקטרוני]	22.
	e-mail address, e-mail, mail	כְּתֹבַת דֵאָר אֶלֶקְטְרוֹנִי, כְּתֹבַת	23.
מונחי האקדמיה: איגרת מידע (תשס"ד). הצעה נוספת: מידעון.	newsletter	דוֹאָלוֹן [הודעה הנשלחת בדואר אלקטרוני לרשימת תפוצה ומכילה מידע אקטואלי בנושא מסוים. מעין עלון הנשלח בדואר האלקטרוני]	24.
	news flash, breaking news	מְבַזֵּק חֲדָשׁוֹת, מְבַזֵּק [ידיעת עדכון קצרה]	25.
	ticker	חֲלוֹן מְבַזֵּקִים [חלון באתר שבו מופיעות ידיעות קצרות, לרוב בנות משפט אחד]	26.
	browser	דֶפְדֵּפֶן [תכנה המאפשרת גלישה במרשתת]	27.
	bounce rate	שְעוֹר בְּקוֹרִים חֲפוּזִים [בדף או באתר מסוים]	28.
	pop-up window, pop-up	חֲלוֹן צָץ [חלון המופיע בקדמת מצג המחשב, ובכך "משתלט" על המצג; אמצעי פרסום בלתי אהוד]	29.
מונחי אקדמיה: כְּרִזָּה – banner (תשס"ד). ו' טכ"מ התנגדה למונח המוצע. הוועדה עמדה על דעתה.	banner, display ad	מוֹדֵעָה גְרָפִית [מודעת פרסום בעלת רכיבים גרפיים ולא טקסט בלבד]	30.
	text ad	מוֹדֵעַת טֶקְסֵט [מודעת פרסומת המופיעה כטקסט בלבד]	31.
	CPM, cost per mille	תְעָרִיף לְאֶלֶף [מייצג את עלות הפרסום של מודעה גרפית באלף דפי נצפים]	32.
	CPC, cost per click	תְעָרִיף לְהַקְלָקָה [מייצג את עלות הפרסום של מודעה לכל הקלקה]	33.

מונחי האקדמיה : טען אל, ל (תשס"ג)	upload	העֶלָּאָה [העלאת תכנה או קובץ למרשתת]	34.
מונחי האקדמיה : טען מ (תשס"ג)	download	הוֹרְדָה [הורדה של תוכנה או קובץ מהמרשתת]	35.
מונחי האקדמיה : תְּהַלִּיכוֹן (תשס"ז); שְׁזָר (תשס"ז). ו' טכ"מ התנגדה לשינוי הקביעה; הוועדה עומדת על דעתה בנימוק ש'שרשורי רווח מאוד'.	thread	שְׁזָרוֹר [אוסף של תגובות גולשים בנושא מסוים, המוצגות יחד ומתייחסות זו לזו. השרשורים הם הקטעים המרכיבים קהילות ופורומים במרשתת]	36.
הצעה נוספת : מִסְרוֹן רְשֵׁת	micro blog	שְׁזָרוֹן [קטע המוגבל למספר תווים או לגודל קובץ מסוים ומתפרסם באתר או בשירות המאפשר זאת; בשימוש נרחב באתרים כמו טוויטר ופייסבוק]	37.
הצעה נוספת : מִסְרוֹר רְשֵׁת	micro blogging	תְּחוּם הַשְׁזָרוֹנִים	38.
הצעה חלופית : קִישוֹר תוֹכֵן .	content summary, content preview	הַפְּנִיט תִּכּוֹן, הַפְּנִיטָה [תצוגה מקדימה של פריט תוכן המציג אותו בתמציתיות, לרוב בכותרת, כותרת משנה ותמונה. הפניות מופיעות בדפי בית ודפי מדורים. הקלקה עליהן תוביל לדף הכתבה עצמו]	39.
	agregator	אֶגְרֵךְ [מציג תכנים הלקוחים מאתרים אחרים ללא תכנים עצמאיים משלו]	40.
	tag	תְּגִית [אמצעי לקטלוג כתבות: מוסיפים לכתבה מילת מפתח, המציינת בדרך כלל את הנושא המרכזי בה או אישים וגופים המופיעים בה. התגית מרכזת את כל הכתבות באתר העוסקות באותו נושא]	41.
	tool bar	סְרָגֵל כְּלִים [אזור בדף המרְכֵז בתפריט את הכלים הרלוונטיים לשימוש בשירות מסוים]	42.
	navigation bar	סְרָגֵל נוֹוט [אזור בדף המרְכֵז בתפריט את המדורים ואת התכנים באתר, ומאפשר למשתמש להתמצא באתר ולנווט בין חלקיו]	43.
	tab	לְשׁוֹנִית [אזור בדף שמופיעות בו שכבות מידע אחדות. לכל שכבה לשונית משלה]	44.
	sign up	הִרְשָׁמָה [לאתר או לשירות במרשתת]	45.
במונחי האקדמיה (טכ"מ) : פְּתַח שִׁיחָה . הוצע בעבר : הִתְחַבְרוּת ; מוצע לשנות.	log in, sign in	כְּנִיסָה [של גולש לאתר שכבר נרשם אליו]	46.
במונחי האקדמיה (טכ"מ) : נָעַל שִׁיחָה . הוצע בעבר : הִתְנַתְּקוּת ; מוצע לשנות.	log out, sign out	יְצִיָּאָה [של גולש מאתר שאליו התחבר]	47.
	refresh	רְעִנוֹן [טעינה חוזרת של דף מרשתת]	48.

		המוצג על צג המחשב]	
	refresh [v.]	רעֵנן	49.

מונחים נוספים

המונחים שלהלן אינם ייחודיים לתחום התקשורת ושייכים לתחום המחשב והמרשתת בכלל. הוועדה מבקשת לכלול גם אותם במילונה משום שהם בשימוש רווח מאוד בין אנשי המקצוע.

במונחי האקדמיה: מְפָרֵט . ועדת טכ"מ מתנגדת לשינוי.	specification	אֶפִּיון [כתיבה טכנית של סך המאפיינים, השימושים, הפעולות והתצוגה המרכיבים יחד אתר במרשתת. האפיון נועד לאנשים הטכניים, המתכנתים, להגשים את רצונות מתכנני האתר]	50.
ועדת טכ"מ מתנגדת. ראו לעיל.	specified	אֶפִּין [כתב כתיבה טכנית של סך המאפיינים, השימושים, הפעולות והתצוגה המרכיבים יחד אתר במרשתת. ראה: אֶפִּיון]	51.
מונחי האקדמיה: הקֶשָה.	click	הקֶלְקָה [הצבת הסמן במחשב על קישור והפעלתו על ידי לחיצה על המקש enter או על כפתור בעכבר]	52.
מונחי האקדמיה: הקִישׁ.	click [v.]	לְחֹץ, הִקְלִיק	53.
	double click	הקֶלְקָה כְּפֹלָה [הצבת הסמן במחשב על קישור או איקון והפעלתו בלחיצה כפולה על כפתור העכבר]	54.
	clickable	קֶלִיק, בֶּר-הִקְלָקָה [שורת טקסט או תמונה שאפשר להקליק עליהן, בניגוד לתמונות או טקסט שאינם מגיבים להקלקה]	55.
	tool bar	סְרָגֵל כְּלִים [אזור בדף המרְפֵז בתפריט את הכלים הרלוונטיים לשימוש בשירות מסוים]	56.
	navigation bar	סְרָגֵל נווֵט [אזור בדף המרְפֵז בתפריט את המדורים ואת התכנים באתר, ומאפשר למשתמש להתמצא באתר ולנווט בין חלקיו]	57.
	tab	לְשׁוֹנִית [אזור בדף שמופיעות בו שכבות מידע אחדות. לכל שכבה לשונית משלה]	58.
	sign up	הִרְשָׁמָה [הרשמה לאתר או לשירות במרשתת]	59.

במונחי האקדמיה : פתח שיקה. הוצע בעבר : התחברות.	log in, sign in	כניסה [התחברות של גולש לאתר שכבר נרשם אליו]	.60
במונחי האקדמיה : נעל שיחה. הוצע בעבר : התנתקות.	log out, sign out	צאתה [התנתקות של גולש מאתר שאליו התחבר]	.61
	refresh	רענון [טעינה חוזרת של דף מרשתת המוצג על צג המחשב]	.62
	refresh (v.)	רענון	.63